

Ege Üniversitesi Hastanesi'nde Çalışan Ev İdaresi Personelinin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi

Zeynep ÇOPUR*, Berrin ERGÜDER VARLI**,
Melda AVŞAR***, Merve ŞENBAŞ****

ÖZET

Hastanedeki alanların temiz ve sağlıklı olmasından sorumlu olan ev idaresi bölümü hastane için alınan sağlık önlemlerinde önemli role sahiptir. Bu araştırma hastanelerde ev idaresi alanında çalışan personelin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür. Araştırma kapsamına Ege Üniversitesi Hastanesinde çalışan tüm ev idaresi personeli (n=260) alınmıştır. Araştırmanın verileri Eylül-Ekim 2005 tarihlerinde toplanmıştır. Araştırmaya alınan personelin %50.8'i kadın, %75.4'ü ilkökul mezunu, %41.5'i "30-39" yaş grubundadır. Personelin hizmet yılları 1 ile 15 yıl arasında değişmekte olup, ortalama 4.6 yıldır. Personelin %96.9'u kurum tarafından iş elbisesi, %86.1'i eldiven, %72.3'ü de iş ayakkabısı sağlandığını belirtmiştir. Araştırma sonucunda personelin tamamına yakınının (%95.4) hizmet içi eğitim aldığı, hizmet içi eğitim alanların iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak "temizlik yöntemleri" (%88.7), "temizlik maddelerinin kullanımı" %79.4, "kazalardan korunma" (%68.1), "hijyen" (%65.3), "araç-gereçlerin bakımı ve kullanımı" (%64.5), "enfeksiyon kontrolü" (%60.5), "ilkyardım" (%37.9) konularında eğitim aldığı saptanmıştır. Personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; en fazla oranda "Yaptığım işlerle ilgili sorumluluklarımın iyi bir şekilde tanımlandığını düşünüyorum" (%95.4), "Aldığım eğitimleri pratikte kolayca uygulayabiliyorum" (%93.8), "İşimi iyi bir şekilde yapabilmek için gerekli araç, gereç ve donanıma sahibim" (%91.9) ifadelerine, en az oranda ise, "Kurum tarafından sağlanmış olan yemek salonu, soyunma ve dinlenme

* Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

** Uzm. Ev Ekonomisti, Hacettepe Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı

*** Ev Ekonomisti, Eğitim Uzmanı, Ege Üniversitesi Hastanesi Öz Örnek Temizlik Şirketi

**** İnsan Kaynakları Sorumlusu, Ege Üniversitesi Hastanesi Öz Örnek Temizlik Şirketi

odalarını yeterli buluyorum” (%59.6), “Kurumda iş yeri hekimi tarafından verilen sağlık hizmetlerini yeterli buluyorum” (%64.6) ifadelerine katıldıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ev İdaresi Personeli ,İş Sağlığı ve İş Güvenliği,

Investigation of The Opinions of The Housekeeping Staff Who Work in Ege University Hospital about Occupational Health and Security

ABSTRACT

Housekeeping department which is responsible for the cleanliness and healthiness of the areas in the hospital has an important role on health precautions taken for the hospital. This study was planned and executed in order to determine the opinions of the staff working in housekeeping department about occupational health and security. All the housekeeping staff who work in EGE University Hospital (n=260) were taken to the extent. The data of the study was collected in September-October, in 2005. 50.8 % of the staff taken to the study is female, 75.4 % is graduated from a primary school, and 41.5 % are in the age group between “30-39”. The working years of the staff changes from “1 and 15” and average is “4.6” years. 96.9 % of the staff stated that they were supplied with business suit, 86.1 % stated that they were supplied with gloves, 72.3 % stated that they were supplied with work shoes. After the study, it was determined that about all of the staff (95.4%) had on the job training, and that among those who had on the job training, 88.7% had training about “cleanliness methods”, 79.4 % had training about “usages of cleanliness materials”, 68.1% had training about “protection against accidents”, 65.3% had training about “hygiene”, 64.5 % had training about “maintenance and uses of the equipment”, 60.5 % had training about “infection controlling”, 37.9% had training about “first aid” as related to occupational health and security. When examined the opinions of the staff about occupational health and security ; at the most rate the statement “I think I complete my responsibilities related to my work appropriately”(95.4 %), the statement “I can apply my education in practice easily”(93.8%), the statement “ I have the equipment and materials in order to do my job appropriately”(91.9 %) were encountered; and at least rate the statement “ I consider the refectory, the dressing and the resting room supplied by the institution as sufficient”(59.6%), the statement “ I consider the health service supplied by the work place doctor as sufficient”(64.6 %) were agreed.

Key Words : Housekeeping Staff, Occupational Health and Security

I. GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde teknolojik gelişmelere paralel olarak kurumlarda çalışanların sağlığı ve güvenliği ile ilgili birtakım sorunlar ortaya çıkmıştır. Başlangıçta önemsenmeyen bu sorunlar iş verimini ve kurumu tehlikeye sokmasıyla önem kazanmış ve üzerinde düşünülmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. İş güvenliği, çalışma hayatında üretimden kaynaklanan tehlikelerden ve sağlığa zararlı koşullardan korunmak için yapılan sistemli çalışmaların tümüdür (Sabancı 2001).

Uluslar arası Çalışma Örgütü ve Dünya Sağlık Örgütü uzmanlarına göre “İş Sağlığı”; bütün mesleklerde çalışanların bedensel, ruhsal ve sosyal yönden iyilik hallerinin en üstün düzeyde tutulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi çalışmalarıdır (Bilir 1997). Çalışanların ruh ve beden sağlıklarını işyerlerinin olumsuz etkilerinden korumak, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı önlem almak onların rahat ve güvenli ortamlarda çalışmalarını sağlamak, işçi sağlığı ve iş güvenliği çalışmalarının ana amacını oluşturur (Yüksel 1998).

İşçi sağlığı ve güvenliği, Kurum Ev İdaresinin önemli bir sorumluluk alanıdır. (Çopur, Erkal, Şafak 2001). Her kurum çalışanlarının da bundan haberdar olduğu yeterli sağlık ve güvenlik politikasına sahip olmalıdır. Bu politika; eğitim, ekipman ve materyallerin doğru kullanımı, işlerdeki güvenlik yöntemleri, kişisel güvenlik, ilkyardım ve enfeksiyon kontrolü gibi konuları içermelidir (Hatfield, Winter 1991).

Bu nedenle hizmetleri yürütecek personelin kurum ev idaresi alanında yeterli temel bilgi ve beceriye sahip olması, personelin sağlık ve güvenlik kuralları ile ilgili konularda eğitilmesi gerekir. (Şafak, Yertutan 1992). Ayrıca işçi sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgi ve eğitim almış ev idaresi personeli kendi sağlığının ve güvenliğinin korunmasının yanı sıra kurumun hizmet verdiği kişilerin ve çalışanların sağlığının ve güvenliğinin de korunmasını sağlar. Zaten iş sağlığı çalışmalarının amacı; kurumda bulunan sağlık risklerini etkili bir şekilde kontrol altına alarak çalışanlara sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı hazırlamak ve böylece çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmektir (Çopur, Erkal, Şafak 2001). Çalışanların iş güvenliği açısından, güvenli olmayan kendi davranışlarının ve çevresinde olup bitenlerin farkında olması gerekir. İş güvenliği bilinci herkes tarafından öğrenilmeli ve her çalışanın işinin bir parçası haline gelmelidir (Topçuoğlu, Özdemir 2003). İş

yeri koşullarının sağlıklı ve güvenli hale getirilmesiyle, çalışma ortamının çalışanların sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması ve böylece çalışanların iş yerindeki sağlık sakıncalarına karşı korunmaları mümkün olacaktır (Yertutan 2000).

Yaptığı işin sağlığına olumsuz yansımaları ve işin kendisi için oluşturduğu tehlikeler hakkında bilgilendirilmeyen personelin yüksek performans göstermesi ve verimliliğini artırabilmesi kolay değildir (Güler 2003). Personelin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşlerini inceleyen araştırmalar oldukça yetersizdir. Bu nedenle bu araştırma, hastanelerde ev idaresi alanında çalışan personelin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

II. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ARAÇLARI

Araştırma kapsamına Ege Üniversitesi Hastanesinde çalışan tüm ev idaresi personeli (n=260) alınmıştır. Araştırmanın verileri hazırlanan anket formuna bağlı kalınarak Eylül-Ekim 2005 tarihinde ev idaresi personeli ile yüz yüze yapılan görüşmeler sonucu toplanmış, personelle tek tek görüşülerek ve idarecilerden yararlanılarak evrenin tamamına ulaşılmıştır. Bu çalışmada kullanılan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde personelin cinsiyeti, yaşı, öğrenim düzeyi, hizmet yılı, kurumca personele sağlanan olanaklar gibi genel bilgileri, ikinci bölümde hizmet içi eğitim alma durumu, eğitim alınan konular, kazalara karşı önlem alma durumu ve alınan önlemlere ilişkin bilgileri, ikinci bölümde ev idaresi personelinin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesi SPSS programında *Khi-Kare* analizi ile yapılmıştır. Kurum Ev İdaresi personelinin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bir ölçek hazırlanmıştır. Ölçek hazırlanmadan önce personelle görüşme yapılarak iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir metin yazmaları talep edildi. Daha sonra personelin yazdığı metindeki ifadeler görüş ifadesi olarak kullanıldı. Bu konudaki diğer uzman kişilerle fikir alışverişinde bulunularak ölçeğin son hali oluşturuldu. Ölçek personelin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşleri ile ilgili olarak 14 likert-tipi ifadeyi içermektedir. Bu ifadeler “kesinlikle katılıyorum’dan”, “kesinlikle katılmıyorum’a” kadar sıralanan seçeneklerle, 1-5 arasında değişen puanlara sahiptir. Ölçeğin toplam puanı 14-70 arasındadır. İfadelerin tamamı pozitif olarak hazırlanmıştır. Ev İdaresi personeline

uygulanan 260 anket formu değerlendirilerek ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirlik testi yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini kontrol etmek için faktör analizi tekniği uygulanmıştır. Faktör analizinde madde faktör yük değerlerinin 0.45 ve üstü olması önerilmekle birlikte pratikte 0.30 yük değerinin alt sınır olarak alınabildiğine de rastlanılmaktadır (Şencan 2005). Bu çalışmada personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanan 14 maddenin faktör yük değerlerinin 0.54 ile 0.78 arasında değiştiği görülmüştür. Açıklanan varyans ise %43.9'dur. Uzman görüşleri de geçerlilik için kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayısı olan "Cronbach Alpha" hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan alpha değeri $\alpha=0.89$, madde toplam korelasyon değerleri ise, 0.46 ile 0.72 arasında bulunmuştur. Bulunan tüm değerler kabul edilebilir limitler dahilinde olduğundan ölçeğin geçerliliğe ve güvenilirliğe sahip iyi bir ölçüt olduğu belirlenmiştir. Araştırmada Tablo 1'de personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla oluşturulan ifadelere verdikleri "kesinlikle katılıyorum" ile "katılıyorum" ve "kesinlikle katılmıyorum" ile "katılmıyorum" cevapları birlikte değerlendirilmiştir.

III. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Personel Hakkında Genel Bilgiler

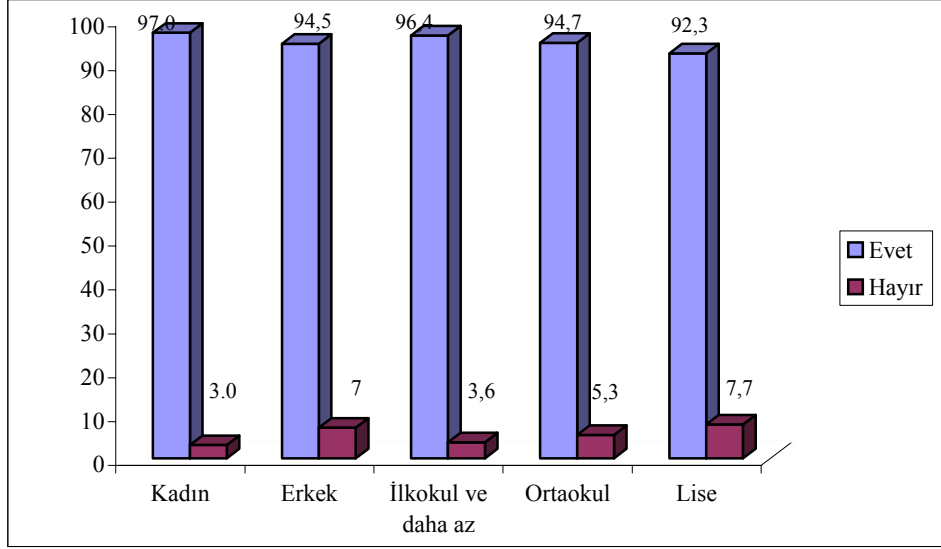
Araştırmaya alınan personelin %50.8'inin kadın, %49.2'sinin erkek, %75.4'ünün ilkokul ve daha az öğrenim gördüğü, %14.6'sının ortaokul, %10.0'unun lise mezunu olduğu saptanmıştır. Personel arasında "30-39" yaş grubunda (%41.5) olanların daha fazla olduğu, bunu sırasıyla "40-49" (%30.0), "18-29" (%17.3), "50 ve daha fazla" yaş grubunda olanların izlediği (%11.2) bulunmuştur. Personelin hizmet yılları 1 ile 15 yıl arasında değişmekte olup, ortalama 4.6 yıldır. Araştırmaya alınan personelin %96.9'u kurum tarafından "iş elbisesi", %86.1'i "eldiven", %72.3'ü de "iş ayakkabısı" sağlandığını belirtmiştir. Çopur, Erkal, Şafak, ve Yertutan 'ın (2001) Ankara'da bir eğitim kurumunda çalışan ev idaresi personeli üzerinde yaptığı çalışmada da, ev idaresi personeline kurum tarafından iş elbisesi ve eldiven sağlandığı belirlenmiştir.

3.2. Personelin Hizmet İçi Eğitim ve Kazalara Karşı Önlem Alma Durumu

Araştırmada personelin tamamına yakınının (%95.4) hizmet içi eğitim aldığı, hizmet içi eğitim alanların iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak sırasıyla “temizlik yöntemleri” (%88.7), “temizlik maddelerinin kullanımı” (%79.4), “kazalardan korunma” (%68.1), “hijyen” (%65.3), “araç-gereçlerin bakımı ve kullanımı” (%64.5), “enfeksiyon kontrolü” (%60.5), “iletişim” (%51.2), “ilkyardım” (%37.9) ve “haşere kontrolü” (%22.6) konularında eğitim aldığı saptanmıştır. Eğitim alan personelin %54.4’nün, bu eğitimi düzenli olarak, %25.8’nin ayda bir kez, %9.7’sinin ise işe yeni başladığında aldığı belirlenmiştir. Şafak ve Yertutan (1992) tarafından yapılan araştırmada ise ev idaresi personeline temizlik yöntemleri, temizlik araç ve maddeleri konusunda eğitim verilmiş ve eğitimden sonra aldıkları puanların ortalamasının eğitimden önce aldıkları puanların ortalamasına göre artış olduğu saptanmıştır. Gönen ve Özgen’in (1993) çalışmasında da personelin tamamının hizmet içi eğitim aldığı görülmüştür. Erkal ve Şafak (1998) tarafından yapılan araştırmada ise ev idaresi personelinin %50.6’sının hizmet içi eğitim aldığı, eğitim alan personelin en fazla eşit oranlarda (%88.8) “enfeksiyon kontrolü” ve “kişisel hijyen” konusunda eğitim aldığı saptanmıştır. Çopur, Erkal, Şafak ve Yertutan ‘ın (2001) yaptığı çalışmada da personelin tamamının iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim aldığı personelin %95.2’sinin bu eğitimi düzenli olarak aldığı belirlenmiştir. Eğitim alan personelin en fazla “hijyen” (%70.5), daha sonra “kazalardan korunma” (%39.0) konusunda eğitim aldığı bulunmuştur. Şafak ve arkadaşlarının (2004) yaptığı araştırmada da personelin tamamına yakınının (%98.8) iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim aldığı, eğitim alan personel arasında “hijyen” konusunda eğitim aldığı belirtenlerin (%84.2) önde geldiği belirlenmiştir.

Araştırmaya alınan personelin tamamına yakını (%95.8) kazalara karşı önlem aldığı belirtmiştir. Konu cinsiyete göre incelendiğinde; kadınların %97.0’sinin, erkeklerin %94.5’nin kazalara karşı önlem aldığı belirlenmiştir (Şekil 1). Bu bulgu kadınların erkeklere göre kazalara karşı önlem alma konusunda dikkatli oldukları izlenimini vermektedir. Konu öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; ilkokul ve daha az öğrenim gören personelin %96.4’nün, ortaokul mezunlarının %94.7’sinin, lise mezunlarının %92.3’nün kazalara karşı önlem aldığı belirlenmiştir (Şekil 1) ($p>0.05$). Öğrenim düzeyi yükseldikçe, personelin kazalara karşı önlem alma konusunda daha dikkatli olması

beklenirken, bu çalışmada ise eğitim düzeyi yükseldikçe kazalara karşı önlem alanların oranının az da olsa düşmesi dikkat çekicidir.

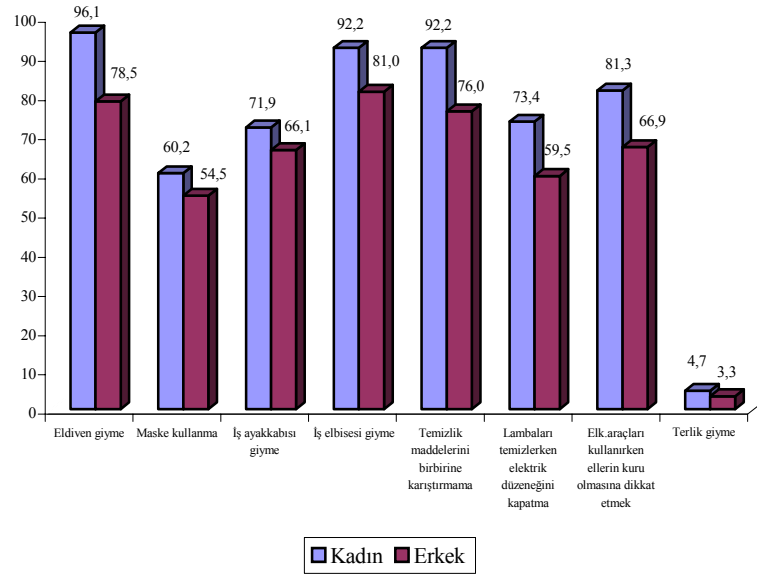
Şekil 1: Kurum Ev İdaresi Personelinin İş Yaparken Kaza Geçirmemek İçin Önlem Alma Durumuna ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Kazalara karşı önlem aldığını belirten personel önlem olarak en fazla iş yaparken “eldiven” (%87.5), “iş elbisesi” (%84.3) giydiğini ve “elektrikli araçları kullanırken ellerin kuru olmasına dikkat ettiğini” (%74.3) belirtmiştir.

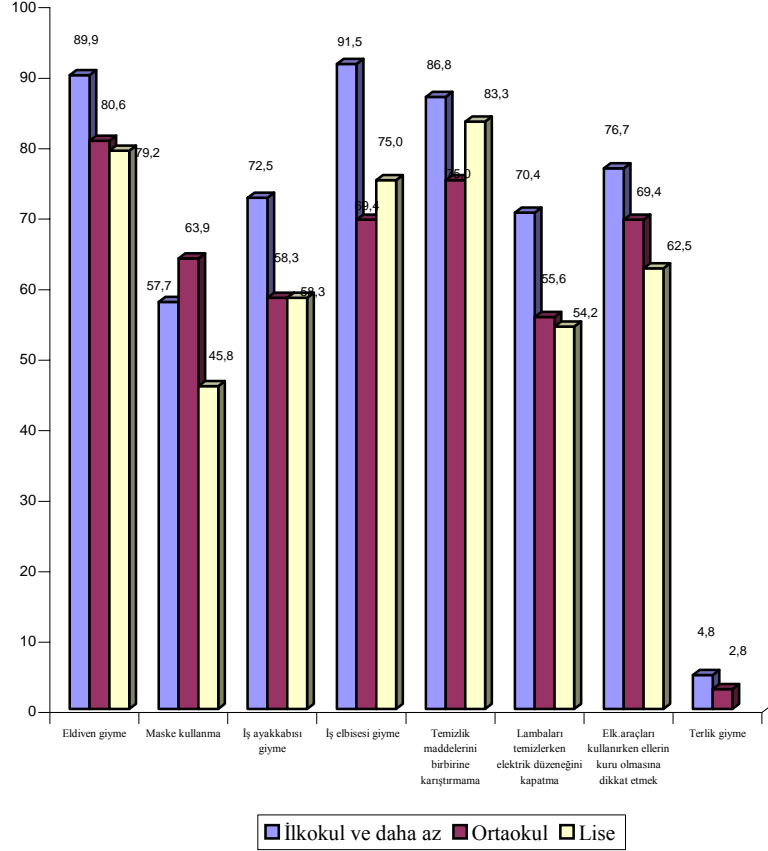
Personelin kazalara karşı aldığı önlemler cinsiyetlerine göre incelendiğinde; kadınların %96.1'nin “iş yaparken eldiven giyme”, erkeklerin %81.0'nin ise “iş yaparken iş elbisesi giyme” yi ilk sırada belirttikleri bulunmuştur (Şekil 2). Konu öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; ilkokul ve daha az öğrenim görenler ilk sırada “iş yaparken iş elbisesi giymeyi” (%91.5), ortaokul mezunu olanlar “iş yaparken eldiven giymeyi” (%80.6) belirtirken, lise mezunu olanlar “temizlik maddelerini birbirine karıştırmamayı” (%83.3) belirtmişlerdir (Şekil 3). Personelin iş yaparken “eldiven”, “iş elbisesi” giyme, “temizlik maddelerini birbirine karıştırmama”, “lambaları temizlerken elektrik düzeneğini kapatma”

ve “elektrikli araçları kullanırken ellerin kuru olmasına dikkat etme” ile cinsiyet arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

Erkal ve Şafak’ın (1998) yaptığı çalışmada da personelin %92.7’sinin iş yaparken kaza geçirmemek için çeşitli hususlara dikkat ettiği, bu hususlar arasında en fazla çöp toplarken eldiven takmaya (%51.2), daha sonra sırasıyla “elektrikli araçlara dokunurken ellerin kuru olmasına” (%21.4), “tuzruhu-ovucuyu birlikte kullanmamaya” (%13.1) ve “emniyetli olmayan merdiven kullanmamaya” (%9.1) özen gösterdikleri görülmüştür. Çopur, Erkal, Şafak ve Yertutan ‘ın (2001) yaptığı çalışmada, personelin tamamının “iş yaparken iş elbisesi giydiği”, %98.0’nin “eldiven” kullandığı görülmüştür. Şafak ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada da (2004), personelin tamamının “iş yaparken iş elbisesi giydiği” ve “iş bittikten sonra araç-gerecin düzenli temizliğini yaptığı”, tamamına yakınının “işten önce ve sonra ellerini yıkadığı” (%99.4), “iş yaparken eldiven giydiği” (%98.8) saptanmıştır.

Şekil 2: Kurum Ev İdaresi Personelinin Kaza Geçirmemek İçin Aldıkları Önlemlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Şekil 3: Kurum Ev İdaresi Personelinin Kaza Geçirmemek İçin Aldıkları Önlemlere ve Öğrenim Düzeyine Göre Dağılımı

3.3. Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşleri

Araştırma kapsamına alınan 260 personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşlerinin incelendiği ölçekten aldığı puanlar 14-63 arasında değişmekte olup, genel puan ortalaması ise 26.37'dir. Personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ifadelerine vermiş oldukları yanıtlar katılma oranlarına göre Tablo 1'de verilmiştir. Personelin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde;

genel olarak olumlu görüşlere katıldıkları, bunlar arasında en fazla oranda “Yaptığım işlerle ilgili sorumluluklarımın iyi bir şekilde tanımlandığını düşünüyorum” (%95.4), “Aldığım eğitimleri pratikte kolayca uygulayabiliyorum” (%93.8), “İşimi iyi bir şekilde yapabilmek için gerekli araç, gereç ve donanıma sahibim” (%91.9) ifadelerine, en az oranda ise, “Kurum tarafından sağlanmış olan yemek salonu, soyunma ve dinlenme odalarını yeterli buluyorum” (%59.6), “Kurumda iş yeri hekimi tarafından verilen sağlık hizmetlerini yeterli buluyorum” (%64.6) ifadelerine katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 1). Araştırmanın yapıldığı kurumun bir hastane ortamı olması dikkate alındığında personelin en az oranda katıldığı ifadeler arasında işyeri hekimi tarafından verilen sağlık hizmetlerini yeterli buluyorum ifadesinin yer alması dikkat çekicidir. Bu konuda yapılan araştırma sayısı oldukça azdır. Farklı araştırmacılar personelin iş sağlığı ve güvenliğini algılama ve bilgi düzeyleri üzerinde durmuşlardır. Kunhert ve Palmer’in (1991) iş güvenliği, sağlık ve işin içsel ve dışsal karakterlerini incelediği araştırmasında, iş güvenliğinin algılanmasının çalışanların sağlığının önemli belirleyicisi olduğu bulunmuştur. Aronson tarafından (1999) İsveç’te farklı sektörlerde çalışan personel üzerinde yapılan çalışmada personelin iş çevresi ve işyeri ile ilgili güvenlik konuları hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadığı incelenmiş, personelin %63.0’ü yeterli bilgiye sahip olduğunu bildirmişlerdir. Aynı çalışmada konu cinsiyete göre değerlendirildiğinde, kadınların %40.0’i, erkeklerin ise %27.0’si yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1: Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı

İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşler	Kesinlikle katılıyorum+		Kararsızım		Kesinlikle katılmıyorum+		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%	N	%
İşlerimi daha iyi yapabilmem için yeterli eğitim veriliyor	236	90.8	8	3.1	16	6.2	260	100.0
Aldığım eğitimleri pratikte kolayca uygulayabiliyorum	244	93.8	13	5.0	3	1.2	260	100.0
Yaptığım işlerle ilgili sorumluluklarımın iyi bir şekilde tanımlandığını düşünüyorum	248	95.3	8	3.1	4	1.6	260	100.0
Ekip arkadaşlarımla birlikte verimli ve uyumlu çalışıyorum.	234	90.0	11	4.2	15	5.8	260	100.0
Üstlerimle (amirlerimle) iletişim problemi yaşamıyorum.	233	89.6	14	5.4	13	5.0	260	100.0
İşimi iyi bir şekilde yapabilmek için gerekli araç gereç ve donanıma sahibim.	239	91.9	8	3.1	13	5.0	260	100.0
Kullandığım araç gerecin vücut ölçülerime uygun olduğunu düşünüyorum	228	87.7	12	4.6	20	7.7	260	100.0
Kurum tarafından sağlanmış olan yemek salonu, soyunma ve dinlenme odalarını yeterli buluyorum	155	59.6	28	10.8	77	29.6	260	100.0
Çalıştığım birimin büyüklüğü, amaca uygunluğu, aydınlatma, havalandırma, ısı, ışık gibi özelliklerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	208	80.0	19	7.3	33	12.7	260	100.0

Tablo 1: Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı (Devam)

İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Görüşler	Kesinlikle katılıyorum+		Kararsızım		Kesinlikle katılmıyorum+		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%	N	%
Kurumda iş kazalarından korunmak için gerekli kişisel ekipmanlara sahip olduğumu düşünüyorum	209	80.3	25	9.6	26	10.0	260	100.0
Kurumda iş kazalarından korunmak için alınan güvenlik önlemlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	199	76.5	25	9.6	36	13.9	260	100.0
Kurumda hastalıklardan korunmak için gerekli önlemlerin alındığını düşünüyorum.	173	66.5	38	14.6	49	18.9	260	100.0
Kurumda iş yeri hekimi tarafından verilen sağlık hizmetlerini yeterli buluyorum	168	64.6	31	11.9	61	23.5	260	100.0
Herhangi bir acil durumda ne yapılması gerektiğini biliyorum.	208	80.0	25	9.6	27	10.4	260	100.0

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hastanelerde Ev İdaresi personelinin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- Personelin tamamına yakını iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim almaktadır.
- Personelin yarısından biraz fazlası bu eğitimi düzenli olarak aldıklarını belirtmektedirler.

- Hizmet içi eğitim alan personelin eğitim aldıkları konular arasında “temizlik yöntemleri”, “temizlik maddelerinin kullanımı”, “kazalardan korunma”, “hijyen” ve “araç-gereçlerin bakımı ve kullanımı” konusunu belirtenler önde gelmektedir.
- Personele kurum tarafından en çok “iş elbisesi”, “eldiven” ve “iş ayakkabısı” sağlanmaktadır.
- Personelin tamamına yakını kazalara karşı önlem aldığını, aldıkları önlemler arasında en fazla iş yaparken “eldiven”, “iş elbisesi” giydiklerini ve “elektrikli araçları kullanırken ellerin kuru olmasına dikkat ettiklerini” belirtmektedirler.
- Personel iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin olarak en fazla oranda “Yaptığım işlerle ilgili sorumluluklarımın iyi bir şekilde tanımlandığını düşünüyorum”, en az oranda ise “Kurum tarafından sağlanmış olan yemek salonu, soyunma ve dinlenme odalarını yeterli buluyorum” ifadelerine katıldıklarını belirtmektedirler.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

- Ege Üniversitesi hastanesinde çalışan ev idaresi personelinin öğrenim düzeyi yükseldikçe kazalara karşı önlem alanlarının oranının az da olsa düşmesi dikkate alınarak bunun nedenlerinin araştırılması,
- Personelin sağlığının ve güvenliğinin korunması için, kurum tarafından sağlanan çalışma ortamının uygun hale getirilmesi, ve yemek salonu, soyunma ve dinlenme odalarının yeterli hale getirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması,
- Kurumda iş yeri hekimi tarafından verilen sağlık hizmetlerinin artırılması,
- Personelin yeteneğine uygun bir işte çalıştırılması,
- Personelin kişisel koruyucu ekipmanları kullanmasını alışkanlık haline getirmesinin sağlanması ve personelin belirli aralıklarla kontrolünün yapılması,
- Ayrıca personelin gerek kendisinin gerekse çevresinin sağlığını korumaya yönelik olarak olumlu davranış kazanmalarını sağlamaları için Ege Üniversitesi hastanesinde verilmekte olan eğitim programlarının düzenli aralıklarla verilmesine devam edilerek, eğitimin kalıcılığının sağlanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Aronson G. (1999) Contingent Workers and health and Safety, **Work, Employment & Society**, 13, 439.
2. Bilir N. (1997) İş Sağlığı, **Halk Sağlığı Temel Bilgiler** (Ed. Bertan M, Güler Ç.) Güneş Kitabevi, Ankara.
3. Çopur Z., Erkal S., Şafak Ş., Yertutan C., (2001) Ankara'da Bir Eğitim Kurumunda Çalışan Ev İdaresi Personelinin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Bilgi ve Davranışlarının İncelenmesi. **Ev Ekonomisi Dergisi**, 8 (10):1-5.
4. Çopur Z., Erkal S., Şafak Ş. (2001) İşçi Sağlığı ve Güvenliği Açısından Ev İdaresi Personeli İçin Eğitim programı Geliştirme, **Ev Ekonomisi Dergisi**, 7(8): 40-46.
5. Erkal S. ve Yertutan C. (1992) Hastane Temizlik Hizmetinde Çalışan Personelin Elllerinde Görülen Cilt rahatsızlıkları, **Ev Ekonomisi Dergisi**, 5, 73-77.
6. Erkal S. ve Şafak Ş. (1998) **Hastanelerde Çalışan Ev İdaresi Personelinin Hijyen Kurallarına İlişkin Davranışlarının İncelenmesi**, Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Yayınları, No:1,Araştırma Serisi 1, Ankara.
7. Gönen E. ve Özgen Ö. (1993) **Kurumlarda Ev İdaresi Hizmetlerini Yürüten Personelin Çalışma Koşullarının Ergonomik Açidan İncelenmesi**, 4. Ergonomi Kongresi. MPM Yayınları:509, İzmir.
8. Güler Ç. (2003) İnsan Kaynakları Yönetiminde İşçi Sağlığı ve Güvenliği, **İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi**, Yayın no E/2003/317, Adana 2-3 Mayıs.
- 9.Hatfield D. and Winter C. (1991) **Professional Housekeeping**. J Covent Gordon, London.
- 10.Kuhnert K. W. and Palmer D. R. (1991) Job Security, Health, and the Intrinsic and Extrinsic Characteristics of Work, **Group & Organization Management**, 16(2): 178-192.
- 11.Sabancı A. (2001) İş Sağlığı-İş Güvenliği ve Ergonomi. **İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi**, Adana, 11-12 Mayıs.
- 12.Şafak Ş. ve Yertutan C. (1992) Bir Kamu Kuruluşunda Çalışan Kurum Ev İdaresi Personelinin Yürüttükleri İşlerle İlgili Bilgi Düzeylerinin Saptanması, **Ev Ekonomisi Dergisi**, 8(5): 68-73.

- 13.Şafak Ş., Yertutan C., Erkal S., Çopur Z., Ergüder B. (2004) Hastanelerde Ev İdaresi Alanında Çalışan Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Bilgi ve Davranışlarının İncelenmesi, **I. Ulusal Sağlık Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu (Uluslar arası Katılımlı)**, Bildiri Özetleri. Ankara, 24-26 Kasım.
- 14.Şencan H. (2005) **Sosyal ve davranışsal ölçümlerde geçerlik ve güvenilirlik**, Seçkin yayınları, Ankara.
- 15.Topçuoğlu H. ve Özdemir Ş. (2003) İş sağlığı ve Güvenliğinde Davranış Değişikliği Yaratma Süreci, **İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi**, Yayın no E/2003/317, Adana 2-3 Mayıs.
- 16.Yertutan C. (2000) **Kurumlarda Ev İdaresi Hizmetlerinin Verimliliği**, Minpa Matbaacılık Tic. Ltd. Şti. Ankara.
- 17.Yüksel Ö. (1998) **İnsan Kaynakları Yönetimi**. İlksan Matbaası, Ankara.